

VNITŘNÍ PŘEDPIS č. P06

upravující ochranu oznamovatelů nekalého jednání

Loono, z.s.

IČ: 029 05 639

se sídlem nám. Winstona Churchilla 1800/2, 130 00 Praha 3

(dále také jen “loono”)

vydává tento vnitřní předpis (dále také jen “směrnice”) k přijetí opatření a splnění povinností vyplývajících ze směrnice Evropského parlamentu a Rady (směrnice EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob oznamujících porušení práva Unie:

Preamble

Jelikož v loono dbáme na dodržování právních předpisů, na etické jednání organizace uvnitř i navenek a na obdobné jednání našich partnerů, zavádíme za účelem ochrany oznamovatelů tzv. **whistleblowerů** neetického nebo protiprávního jednání, k němuž může dojít a o němž se při činnosti pro loono dozvíte, **vnitřní oznamovací systém**, v jehož rámci lze takové jednání **bez jakýchkoliv obav** oznámit a řešit. Naším cílem je zajistit i na základě této směrnice bezpečné postupy pro přijímání a včasné prošetření oznámení přijatých od whistleblowerů.

I.

Základní pojmy

Institut ochrany oznamovatele a vnitřní oznamovací systém slouží především vám - všem spolupracovníkům loono, kteří se v rámci naší vzájemné spolupráce či v souvislosti s ní dozvíte o protiprávních činnostech organizace loono, jejích členů, zaměstnanců, spolupracovníků či dodavatelů, smluvních partnerů a dalších subjektů. Vnitřní oznamovací systém má především za **cíl chránit všechny osoby**, které takové jednání zjistí a oznámí ve snaze mu zabránit nebo předejít.

Protiprávní činnosti v loono chápeme jako jakékoliv nekalé praktiky, opomenutí nebo neetické či protiprávní jednání vymezené směrnicí EU nebo touto směrnicí a spadající do působnosti loono, kterých se loono nebo jakákoliv právnická či fyzická osoba při své spolupráci s loono může dopustit. Takové jednání může vykazovat i znaky přestupku nebo trestného činu. Mezi protiprávní činnosti tak řadíme například:

- korupci a úplatky,
- praní špinavých peněz,
- podvody (zejména s veřejnými financemi - granty, dotace),
- pochybení v oblasti ochrany spotřebitele (např. v rámci e-shopu) nebo
- v oblasti ochrany soukromí a osobních údajů, a dále také nad rámec směrnice EU
- poškozování zájmů loono,
- protiprávní jednání zaměstnavatele nebo zaměstnance,

- nekalé konkurenční praktiky,
- neetické jednání aj.

(to vše dále jen “nekalé jednání”).

Za **oznamovatele/whistleblowera** považujeme osobu, která ve snaze mu zabránit oznámí informace o nekalém jednání, o němž se dozvěděla, a napomáhá tak **odhalovat ohrožení nebo poškození** veřejných zájmů a zájmů loono. Takovým oznámením často dochází i k **prevenci** dalších škod...a o prevenci to u nás přece je. Oznamovatelem může být prakticky kdokoliv - zaměstnanec loono, člen jeho orgánu, externí spolupracovník nebo dodavatel, odborník, stážista, smluvní partner, uchazeč o zaměstnání, zástupce jiné neziskovky...

Odvětným opatřením v kontextu směrnice rozumíme jakékoliv přímé či nepřímé jednání nebo opomenutí, k němuž by mohlo dojít zejména v pracovní oblasti následkem toho, že whistleblower učinil oznámení o nekalém jednání, a které mu působí nebo může působit neoprávněnou újmu a potíže. Oznamovatele je nutné před případným odvětným opatřením účinně chránit.

II.

Oznámení a prošetření nekalého jednání

1. Dozvíte-li se o jakémkoliv nekalém jednání ve smyslu výše uvedeném, neváhejte a **oznamte jej prosím**. Oznámení musí obsahovat informace:

- o nekalém jednání a jeho popis,
- o osobách, které se jej měly dopustit nebo se na něm účastnit,
- o důkazech prokazujících nekalé jednání,
- o kontaktních údajích oznamovatele.

Bez uvedení těchto informací nemůžeme oznámení prošetřit. Oznámení whistleblowera podle této směrnice přijímá dále uvedená pověřená osoba. Oznámení můžete učinit i anonymně, ale musí splňovat další výše uvedené náležitosti.

2. Vedením vnitřního oznamovacího systému a **příjmem a prošetřením oznámení** v loono je pověřeno naše **právní oddělení** a konkrétně: Mgr. Zuzana Čeňková (dále jen “pověřená osoba”).

Oznámení můžete provést:

e-mailem zuzana.cenkova@loono.cz

telefonicky: +420 607 779 703

nebo osobně po předchozí domluvě

a pověřená osoba vám do sedmi (7) dnů od podání oznámení odešle e-mailové vyrozumění o přijetí oznámení.

Oznamujete-li případ telefonicky nebo ústně, pořizujeme o tom zvukový záznam nebo jeho přepis, budete-li s tím souhlasit. V opačném případě sepíšeme písemný záznam zachycující zejména místo, čas a označení úkonu, identifikační údaje osob, vylíčení průběhu úkonu včetně informací od oznamovatele, označení osoby, která úkon provedla. Jako oznamovatel se k písemnému záznamu můžete vyjádřit a vyjádření k záznamu připojíte.

3. Podaná oznámení podléhají **utajení a totožnost oznamovatele je chráněna**. Spolupracovníci, partneři či kolegové v loono se tedy o osobě oznamovatele konkrétního problému a nekalého jednání nedozví, nezveřejní-li svou totožnost sam. Pro loono **je důležité, aby se oznamovatelé, kteří pomáhají nastavovat férové prostředí, nebáli** případné odvety nebo tlaku ze strany organizace, zaměstnavatele či kolegů nebo partnerů a dalších spolupracovníků.

S výjimkou pověřené osoby může být s ohledem na konkrétní případ o dané věci informován výbor spolku, ředitel spolku nebo orgány veřejné moci, avšak bez uvedení totožnosti oznamovatele. Totožnost oznamovatele může být sdělena pouze s jeho výslovným souhlasem; neplatí v případě dožadání ze strany orgánů činných v trestním řízení, který musíme zpřístupnit všechny jimi požadované údaje.

Berte prosím na vědomí, že provedete-li oznámení jiné než pověřené osobě, nebude již utajení vaší totožnosti 100%. Vždy tedy zvažte, jakým osobám své oznámení sdělíte.

4. Pověřená osoba zejména:

- posoudí **důvodnost a pravdivost** každého oznámení,
- posoudí, zda se vůbec jedná o oznamovatele dle směrnice,
- může vyžadovat **součinnost** od všech oznamovatelů a osob spolupracujících s loono,
- si může vyžádat potřebné osobní či písemné **vyjádření**, písemnosti a další **materiály**,
- může při šetření vstupovat do všech kancelářských a jiných prostor loono,
- navrhuje **opatření k nápravě** zjištěného nekalého jednání,
- zachovává **mlčenlivost** o informacích, které jí byly oznámeny,
- je při výkonu této činnosti **nezávislá a nestranná**.

5. Do třiceti (30) dnů od vyrozumění o přijetí oznámení oznamovatele informujeme o závěrech šetření jím oznamované věci. Nejedná-li se o oznámení spadající do systému ochrany oznamovatelů, bude o tom oznamovatel v této lhůtě rovněž vyrozuměn. Jedná-li se o oznámení spadající do systému ochrany oznamovatelů, přistoupíme v závislosti na výsledku interního šetření k přijetí vhodných opatření k nápravě nebo k předejití protiprávnímu jednání v budoucnu, o čemž oznamovatele rovněž vyrozumíme (nejlépe do 3 měsíců od vyrozumění o přijetí oznámení).

6. Předpokládáme, že všichni oznamovatelé hrají fěr a **nepodávají zjevně nedůvodná nebo vědomě nepravdivá** oznámení. Dospěje-li pověřená osoba k závěru, že se o takové oznámení jedná, vyrozumí o tom oznamovatele do 3 měsíců od vyrozumění o přijetí oznámení. Oznamovatele rovněž poučí o jeho právu podat oznámení u orgánu veřejné moci a rovněž o možných následcích nepravdivých oznámení, křivých obvinění apod. Věříme však, že v zájmu zachování vzájemné kolegiality a fěr prostředí k takovým situacím docházet nebude.

7. **Evidence oznámení:** Oznámení uchováváme tak, aby nebyly ohroženy oznámené informace a zejména totožnost oznamovatele (včetně dotčených a spolupracujících osob), a to pouze po dobu, která je nutná k naplnění účelu směrnice EU a k prošetření oznámení ze strany loono a případně příslušných orgánů veřejné moci, nejdéle však po dobu tří (3) let od přijetí oznámení (za účelem sledování vývoje oznámení a přijetí dalších odpovídajících opatření). K oznámením má přístup pouze pověřená osoba, která přijala odpovídající technická opatření a vede evidenci zabezpečeným způsobem v elektronické podobě s jejím výhradním přístupovým oprávněním. Evidence je vedena v souladu s pravidly ochrany osobních údajů v loono a minimálně v rozsahu:

- datum přijetí oznámení,
- jméno, příjmení a kontaktní údaje oznamovatele, jsou-li známy,
- datum vyrozumění o přijetí oznámení,
- shrnutí obsahu oznámení,
- datum ukončení posouzení důvodnosti oznámení pověřenou osobou,
- datum vyrozumění oznamovatele o výsledcích prošetření,
- návrh nápravných opatření či způsob vyřízení věci.

III.

Ochrana oznamovatele před odvetnými opatřeními

1. Oznamovatelé nekalého jednání musí být chráněni před jakoukoliv formou odvetných opatření. **Zakazuje se** proto uplatňovat vůči oznamovatelům a dalším směrnicí EU určeným osobám odvetná opatření v jakékoliv podobě, ať už ze strany zaměstnavatele, kolegů či dalších spolupracovníků. **Práva na ochranu před odvetným opatřením se nelze vzdát.**

2. Zakázaným odvetným opatřením specifikovaným v preambuli může být například:
  - ukončení/neprodložení jakéhokoliv pracovněprávního nebo smluvního vztahu,
  - odvolání z pozice vedoucího,
  - snížení mzdy nebo odměny, odebrání příplatků či benefitů,
  - diskriminace nebo šikana (bossing, mobbing),
  - úmyslně negativní hodnocení a pracovní posudek,
  - ostrakizace, nátlak či zastrašování,
  - neumožnění odborného/osobního rozvoje,
  - náhlé a šikanózní změny pracovněprávního nebo smluvního vztahu,
  - zasahování do práva na ochranu osobnosti,
  - předčasné ukončení nebo zrušení smlouvy o dodávce služeb či zboží, o partnerské spolupráci, odebrání licencí apod.

3. Jako oznamovatelé jste chráněni i před postihem za protiprávní jednání, pokud se jej dopustíte v souvislosti se zjišťováním informací nutných pro provedení oznámení. To však neplatí, pokud tím spácháte trestný čin.

4. **Ochrany před odvetnými opatřeními se nemůžete domáhat** v případě, kdy podáte vědomě nepravdivé oznámení nebo učiníte křivé obvinění. Naopak svým jednáním například můžete naplnit důvod pro rozvázání pracovního poměru nebo jiného smluvního vztahu.

5. Upozorníte-li nás na jakékoliv uplatnění odvetných opatření vůči oznamovateli z důvodu podání oznámení podle této směrnice, sestavíme k prošetření důvodnosti odvetného opatření nestrannou a minimálně tříčlennou **etickou komisi**, jejíž složení bude určeno ad hoc s ohledem na konkrétní případ.

6. Byla-li vám nebo osobám určeným směrnicí EU provedením odvetného opatření způsobena **nemajetková újma**, máte právo na přiměřené zadostiučinění.

IV.

Ostatní a závěrečné informace

1. V případě, že oznámení bude obsahovat skutečnosti, ze kterých vyplývá, že by se mohlo jednat o trestný čin, předá pověřená osoba takové oznámení orgánům činným v trestním řízení (kupř. Policie ČR).
2. Loono je oprávněno pověřit ochranou oznamovatelů třetí osobu. Tím není dotčena jeho odpovědnost za plnění výše uvedených povinností.
3. Kromě oznámení nekalého jednání prostřednictvím vnitřního oznamovacího systému loono je možné oznámení provést i jako tzv. externí oznámení u Ministerstva spravedlnosti a za určitých podmínek jej lze i tzv. uveřejnit (zejména v případě nečinnosti vnitřního a externího oznamovacího systému), to vše při splnění podmínek směrnice EU a vyčerpání výše uvedených možností. Jelikož **věříme, že vše je vhodné a možné řešit na interní úrovni**, žádáme Vás, abyste primárně využívali vnitřního oznamovacího systému loono. K využití externího oznamovacího systému či možnosti uveřejnění je vždy nejprve třeba splnit směrnici a souvisejícími právními předpisy stanovené podmínky. Rovněž je třeba postupovat tak, aby se oznamovatel nedopustil porušení práv a právem chráněných zájmů loono či třetích osob (kupř. nepravdivé či křivé obvinění) a nezpůsobil tím jakoukoliv újmu.
4. Směrnice je vnitřním předpisem loono a je závazná pro všechny zaměstnance. Loono umožní seznámit se se směrnicí i dalším spolupracujícím osobám, a to zejména jejím uveřejněním na webových stránkách www.loono.cz.
5. Ustanovením této směrnice nejsou dotčeny další povinnosti stanovené právními předpisy Evropské unie, zákonem či jinými právními předpisy České republiky. Pokud by aplikací ustanovení této směrnice mohlo dojít k porušení směrnice EU nebo zákona, tato směrnice loono se nepoužije.
6. Tato směrnice v plném rozsahu nahrazuje veškeré předchozí vnitřní předpisy loono týkající se ochrany oznamovatelů vypracované na základě směrnice EU.

V Praze dne 27. března 2022